

Специална награда за поезия за българката Димана Иванова

Отличието дойде от Международния чешко-словашки поетичен фестивал „По страните на Моравия“ и се присъжда за първи път.

Авторитетният поетичен фестивал се провежда всяка година в Чехия – в град Ходонин или в курортното градче Смърдаки в Словакия. Негови създатели и директори са чешката поетеса Ярмила Мозова от чешка страна и от словашка – Владимир Петрович, историк и поет. През 2018 се състоя седмото издание на Фестивала, което бе реализирано в периода от 3 до 5 август в чешкия град Ходонин.

Фестивалната програма включваше литературни четения на поети от Чехия, Словакия, Полша, Румъния, България и Украйна, които предложиха на публиката размисли по темите „споделяне“, „съпричастност“, „сближаване“ и „сливане“; обща изложба на художниците Йозеф Йеленак от Словакия и Ярмила Маршалова от Чехия по случай 100-годишнината от първата чешко-словашка република. Особено внимание бе отделено на чешкия символ Отокар Бржезина чрез рецитал на стихове, посветен на 150-годишнината от рождението на поета, в изпълнение на чешката актриса Барбора Несвадбова. Четенията, осъществени в Художествената галерия в Ходонин, бяха придружени от изпълненията на чешката цигуларка Емилия Надлерова.

По време на Фестивала се проведе и състезание по творческо писане, което беше спечелено от чешката поетеса и организатор на фестивала „Дни на поезията в Бромум“ Вера Копецка.

За първи път по време на литературния форум се присъди и специал-

Владимир Петрович, словашки поет и историк, президент на Фестивала от словашка страна и Димана Иванова

на награда за лично поетично творчество и популяризиране на чешката и словашката поезия, която бе връчена на българската поетеса, преводачка и бохемистка д-р Димана Иванова. Призът включва грамота и плакет с инициалите и логото на фестивала, както и подписите на неговите учредители и директори.

Новината за ценното признание бе оповестена и от най-голямото чешко литературно електронно издание iliteratura.cz, а автор на статията е чешката българистка д-р Ивана Сръбкова. В материала си д-р Сръбкова изтъква творбите на Димана Иванова – стихосбирките „Покана за баща“ (2012) и „Азбука на желанията“ (2016), както и някои от преводите ѝ: стихосбирката „Една дълга нощ в Бискупов“ от Тереза Рийдълбаухо-

ва, преведена от Димана Иванова на български език и „Гънка книжка“ от Екатерина Йосифова, преведена от нея в сътрудничество със словашкия поет и педагог Игор Круцовчин на словашки език. Последният превод печели и специална награда на Съюза на българските преводачи в София за най-добър превод на българска литература от български на чужд език.

По повод наградата направихме и кратък разговор с бохемистката:

– Как се чувстваш след получаването на наградата за поетично творчество от фестивала „По страните на Моравия“?

– Чувствам се щастлива, но и изключително изненадана. Честно казано, не съм изключвала, че един ден може и да получа подобна награда, защото работя много за популя-

ризирането на чешката и словашка поезия в България, както и за моето творчество. Но че ще я получа в една все още ранна възраст преди 40 години – това не съм го очаквала и за мен това е изключително признание. Наградата е специална за мен, тъй като се дава както от чешка, така и от словашка страна. Това е изключително важно за мен, защото обичам и двете „страни“ на бивша Чехословакия.

– Върху какво работиш в момента? Какво следва?

– Продължавам да творя поезия, разбира се. Както и да превеждам. Със словашката поетеса Мартина Стракова пишем заедно стихосбирка – стихове за европейски градове, която ще издадем двуезично. Идеята се роди след като тя посети София и остана очарована от красотата ѝ – сътворихме стихотворението „Катедралата на Александър Невски“. И решихме да продължим в писането на стихове за други европейски градове. Смятам обаче вече да намаля ходенето по фестивали (ако е възможно...) и да се посветя повече и на литературно-критическата си дейност, да издам най-накрая дисертационната си работа като книга в България или Чехия.

– В момента си в Лондон. С какво се занимаваш? Ще се върнеш ли в Чехия или Словакия?

– Живея в Лондон със съпруга си, който е българин, но и английски поданик. Работя като учител по български език и литература в Българското училище за изкуства и езици „Боян Мага“ в Лондон. Работата с ученици ми дава много. Но Лондон не ми импонира толкова, колкото една Прага или Братислава. Когато показах на мъжа си Прага, той също беше възхитен. Надявам се да имаме възможност да живеем в Прага за по-дълъг период от време в бъдеще. Но аз пътувам много често, както до Братислава, така и до Прага, така че не чувствам да съм се разделила с тези места по някакъв начин – сърцето ми е винаги там някъде... по границите и „страните“ на Моравия.

Въпросите зададе: Силвия Кръстева ♦

До Севлиево през Елена, Велико Търново и Трявна

**История, която дълго обикаля, преди да стигне
у дома, за да обхване с обич „целия свят“**

Ако пътувате от София към Севлиево, откъде ще минете? Разбира се, през прохода Твърдица–Елена. Не, не греша – знам добре, че прекият маршрут е по автомагистрала „Хемус“. Но преките пътища не са най-интересните, особено в началото на юни, когато да се пътува е толкова приятно! Пък и ние всъщност не отиваме директно в родния ми град, а ще спрем във Велико Търново. Поводът да посетим старата столица е събитие, което очаквам с нетърпение от 20 години! Среща с колегите ми от първия випуск на Богословския факултет към Великотърновския университет. Наистина специални хора, които много обичам.

Измъкваме се от София раничко, за да имаме повече време да спираме тук-там. До Нова Загора се гвжим по магистрала „Тракия“, а там отбиваме към града и после – през село Кортен, продължаваме по чудесен път към Твърдица. Мимоходом да кажа няколко гуми. Разбира се, на първо място за кортенското вино от избите на „Домейн Бойар“, високо оценявано от винените експерти по цял свят. Миналата година особени овации сред тях предизвикали вината с името „Кортен“ – всичките, общо шест, са получили златни медали. Пробвах вече някои и наистина ми гонагнаха, но и виното на брат'чеда – кортенска рога по сребрена линия, си е за златен медал! (Свиленчо, кака, поне 10 литра очаквам за тези гуми!) Навремето село Кортен е било известно и с минералните си бани. Местните легенди разказват, че след лечение тук хората хвърлят бастуните. Водата е доказана основно за проблеми на опорно-гвигателната система, но също и на стомашно-чревния тракт, жлъчката и черния гроб. Минералните извори всъщност не са в Кортен, а в близкото село Баня, край което минаваме. Разположено на гвата бряга на река Тунджа, селото гнес има 1700 жители, 90% от които са ромско население! Били обаче „интегрирани“ и с тях проблеми нямало, твърди кметът в интервю, което чета по-късно. Истинските проблеми, според него, са, че в селото има прекрасни условия за развитие на балнеотуризмът, но няма средства, няма инвеститори и съответно – няма туристи. И това сигурно е вярно, но на мен лично „интегрирани цигани“ ми звучи като оксиморон. Още повече след историите, които по-късно научавам от първа ръка, за село Шивачево, само на десетина километра по-нататък, където един от колегите ми, оказва се, е свещеник. По гумите му, борбата там е наистина жестока – истинско съвременно опълчение, което се налага българите да преживяват ежедневно, за да оцелеят... Драма, трилър, съспенс, екшън и хорър в едно. Когато слушам историите, които отецът разказва, не мога да повярвам до каква степен гържавата е абдикувала от този проблем.